

Informace z XIV. ročníku mezinárodní konference „Ochrana obyvatelstva - Nebezpečné látky 2015“

 13.04.2015

information from the 14th annual international conference „civil protection - dangerous substances 2015“

Josef Senčík¹, Lenka Frišhansová², Václav Kocík³

¹Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., sencikj@vubp-praha.cz

²Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., frishansova@vubp-praha.cz

³Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., kocik@vubp-praha.cz

bezpečnost a ochrana zdraví

krizová komunikace

krizové řízení

mezinárodní konference

mimořádné události

nebezpečné látky

ochrana obyvatelstva

prevence závažných havárií

SEVESO

Abstrakt

Ve dnech 4. a 5. února 2015 proběhl v ostravské nové aule VŠB-TUO již 14. ročník mezinárodní konference „Ochrana obyvatelstva - Nebezpečné látky 2015“. Jedná se o největší a nejprestižnější akci tohoto typu v České republice. Cílem konference bylo představit účastníkům nové trendy, postupy a zkušenosti v oblasti ochrany obyvatelstva a požární ochrany. Hlavním tématem konference byly mimořádné události s výskytem nebezpečných látek. Konference probíhala v několika odborných blocích. V bloku ochrana obyvatelstva, bloku prevence závažných havárií a ochrana obyvatelstva, bloku ochrana kritické infrastruktury, bloku nebezpečné látky, bloku příprava lektorů dalšího vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a bloku likvidace následků při událostech s výskytem nebezpečných látek

Klíčová slova: ochrana obyvatelstva, mezinárodní konference, bezpečnost a ochrana zdraví, krizové řízení, krizová komunikace, nebezpečné látky, SEVESO, prevence závažných havárií, mimořádné události

Abstract

The 14th annual international conference „Civil protection 2015“ took place in the new auditorium of Technical University of Ostrava on 4th and 5th February 2015. It is one of the largest and the most prestigious event of this kind in the Czech Republic. The aim of the conference was to introduce new trends, practices and experiences in the field of civil protection, fire protection and major accident prevention and news in related Laws.

Keywords: civil protection, international conference, occupational safety and health, crisis management, crisis communication, , dangerous substances, SEVESO, prevention of major accidents, emergencies.

Úvod

Konference se konala v první polovině února 2015 v Ostravě. Probíhala v reprezentačních prostorách nové auly VŠB-TUO. Hlavním organizátorem byla VŠB – Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství a Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Konference byla připravována ve spolupráci s Ministerstvem vnitra – generálním ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR a Státním úřadem pro jadernou bezpečnost. Záštitu nad konferencí převzal rektor VŠB-TUO prof. Ing. Ivo Vondrák, CSc., generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen HZS) brig. gen. Ing. Drahoš Ryba a předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Ing. Dana Drábová, Ph.D. Odborným garantem konference byl doc. Dr. Ing. Michail Šenovský z VŠB-TUO.

Jako výstup z konference byl publikován elektronický sborník přednesených příspěvků. Předkládaný článek představuje stručný průběh konference.

Příspěvky prezentované na konferenci

Konference byla zahájena úvodními slovy, která pronesl doc. Michail Šenovský z VŠB-TUO. Po jeho vystoupení následovaly odborné příspěvky. Jmenovat lze například doc. Aleše Bernatíka, který představil výzkumný projekt „Technologie pro komplexní bezpečnost“, řešeném na Fakultě bezpečnostního inženýrství VŠB-TUO.

Prof. Vladimír Klaban se pak zmínil o vztazích legislativy a zneužitelnosti průmyslových chemických látek. O rozvojové spolupráci v oblasti bezpečnosti na mezinárodní úrovni České a Moldavské republiky přítomné informoval Mgr. Štěpán Kavan.

Moldavské zkušenosti z oblasti ochrany obyvatelstva v souvislosti s únikem nebezpečných chemických látek přednesl doktor Efim Olaru z Moldavské státní technické univerzity v Kišněvi. Příspěvek se zaměřil také na problematiku vzniku chemických havárií a postupy při jejich likvidaci. Uvedeno bylo, že pro tyto případy jsou připraveny plány opatření pro jednotlivé mimořádné události.

Příspěvek na téma spolupráce psychologické služby HZS ČR a Charity ČR s ukrajinskými psychology přednesla PhDr. Dittrichová Zuzana z Generálního ředitelství HZS ČR v Praze. Zde byl prezentován projekt obou subjektů, kteří připravili kurz psychosociální pomoci zaměřený na potřeby ukrajinských odborníků, poskytují pomoc (jako dobrovolníci) lidem na území zasazených konfliktem v rámci svého státu.

Dopolední blok uzavřela taktická cvičení IZS (jak už proběhlá, tak i připravovaná). Jednalo se o cvičení Metro 2014 a cvičení Zóna 2015 připravované Generálním ředitelstvím HZS ČR v Praze.

Cvičení Metro 2014 proběhlo dne 22. 10. 2014 v prostorách pražské stanice metra Anděl. Došlo k umístění skleněné láhve s látkou simulující sarin. K jejímu následnému rozbití a zamoření stanice metra. Cvičení mělo prověřit funkčnost a odhalit nedostatky typové činnosti STČ 13/IZS „Reakce na chemický útok v metru“. Dále mělo procvičit nasazení a součinnost složek IZS a dalších zúčastněných subjektů (celkově 21 subjektů podílejících se na záchranných a likvidačních pracích). Cvičení se zúčastnilo celkem 625 cvičících (z toho 90 bylo figurantů). Cvičení probíhalo na všech

úrovních řízení (taktické, operační a strategické). Cílem cvičení bylo odhalit nedostatky v součinnosti IZS tak, aby mohly být odstraněny. Cvičení se bude opakovat znovu za 5 let.

Druhý blok probíhající v odpoledních hodinách, se věnoval problematice prevence závažných havárií. A to především nové legislativě, která vstoupí v platnost od 1. 6. 2015. Příspěvek přednesli například Ing. Forint z Ministerstva životního prostředí, prof. Pavel Danihelka z VŠB-TUO a Ing. Sluka z Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i.. Poslední jmenovaný se zaměřil na problematiku posuzování rizik z pohledu připravovaného zákona o prevenci závažných havárií.

V rámci tohoto bloku se diskutovaly změny, které přinese novelizace zákona o prevenci závažných havárií. Nově dojde například k úpravě terminologie, ke změně systému prevence (např. klasifikace nebezpečnosti chemických látek a směsí dle Nařízení CLP), či ke změně způsobu zpracování analýzy rizika. Změny nastanou také v přístupu k poskytování informací veřejnosti, provádění kontrol a úlohy státní správy na úseku prevence závažných havárií a podobně. Z hlediska počtu provozovatelů, kterých se zákon týká, se nepředpokládá významná změna. Výraznější změna přichází až se zpracováním dokumentace, a to v rámci způsobu zpracování analýzy rizik a k přístupu k ní. Nově se analýza a hodnocení rizik bude nazývat „Posouzení rizik“, které bude probíhat ve třech krocích: identifikace zdrojů rizik (nebezpečí), analýza rizik a hodnocení rizika. Novinkou oproti současné situaci bude také vydávání závazného stanoviska (krajským úřadem) jako podklad pro rozhodnutí stavebního úřadu k realizaci nových objektů (jejich uvádění do zkušebního provozu nebo užívání) a k realizaci nových staveb v okolí stávajících objektů. Se změnou zákona o prevenci závažných havárií dojde paralelně ke změně souvisejících prováděcích právních předpisů. Jen okrajově byla ještě zmíněna problematika finančního zabezpečení se zavedením odborného posouzení návrhů bezpečnostní dokumentace, kdy posuzování této dokumentace bude provádět právnická osoba pověřená Ministerstvem životního prostředí. Za stávajícího zákona jsou náklady spojené s posouzením bezpečnostní dokumentace pro účely vyjádření Ministerstva životního prostředí hrazeny ze státního rozpočtu. Nově je navrženo, aby schválení návrhu bezpečnostní dokumentace krajským úřadem bylo uhrazeno provozovatelem v rámci správního poplatku.

Třetí blok se věnoval ochraně kritické infrastruktury. Zde pak zazněl například příspěvek Ing. Františka Kovářika k problematice samostatnosti ochrany obyvatelstva v rámci kritické infrastruktury.

V rámci bloku, který se věnoval nebezpečným látkám, zazněly například příspěvky k Úmluvě o zákazu chemických zbraní a historii použití bojových chemických látek, který přednesla Ing. Zdeňka Fabiánová ze Státního úřadu pro jadernou bezpečnost v Praze.

Poslední blok prvního dne byl zaměřen na problematiku rizik chemických látek. Příkladem byl příspěvek doc. Ivety Markové z Univerzity Mateje Bely z Banské Bystrice věnovaný rizikům vyplývajících z aplikace hasičských látek k likvidaci požárů používaných záchrannými složkami. V rámci bloku bylo představeno Ing. Ivou Vošahlíková portfolio zkoušek toxikologických laboratoří Státního ústavu jaderné, chemické a biologické ochrany, v.v.i.

Druhý den byly předneseny příspěvky z tématického bloku příprava lektorů dalšího vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a bloku likvidace následků při událostech s výskytem nebezpečných látek. Například doc. Vilém Adamec z VŠB-TUO se věnoval problematice přípravy specialistů v oblasti ochrany obyvatelstva. Poslední příspěvek konference se zaměřil na problematiku ochrany osob v obchodních centrech při teroristických útocích, který přednesla Ing. Jana Pupíková z VŠB-TUO. Tento příspěvek vycházel z historických zkušeností, například z útoků na obchodní centrum Westgate v keňské metropoli Nairobi vedený skupinou islámských radikálů z hnutí Al Shabaab.

Součástí programu byla také posterová sekce, kde byly prezentovány některé projekty věnující se nejen ochraně obyvatelstva, ale také bezpečnosti a prevenci závažných havárií. K vidění byly například poster o přednášené téma „Definice a vizualizace terorismu v historii a dnes“ od RNDr. Jany Procházkové z ČVUT v Praze nebo „Ochrana kritické

infrastruktury v kontextu koncepce ochrany obyvatelstva“ od Mgr. Petry Skalické z Policejní akademie České republiky v Praze a další.

Na závěr našeho příspěvku bychom rádi upozornili, že se příbuzné problematice věnuje také Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., Odborné pracoviště prevence závažných havárií.

Závěr

14. ročník konference „Ochrany obyvatelstva – nebezpečné chemické látky 2015“ přinesl řadu zajímavých poznatků, jak z oblasti české a zahraniční teorie a praxe, tak z oblasti stávající legislativy. Byly diskutovány problémy spojené nejen s novelizací zákona o prevenci závažných havárií, ale také problematika bezpečnosti v hromadných dopravních prostředcích (metru) či problematika týkající se kritické infrastruktury, terorismu a další.

Odkaz na zdrojové informace ke konferenci

Stránky konference http://www.spbi.cz/index.php?id_document=8316

Vzorová citace

SENČÍK, Josef; FRIŠHANSOVÁ, Lenka; KOCÍK, Václav. Informace z XIV. ročníku mezinárodní konference „Ochrana obyvatelstva – Nebezpečné látky 2015“. *Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti* [online], 2015, roč. 8, č. 1. Dostupný z WWW: <<http://www.bozpinfo.cz/josra/josra-01-2015/konference-ochrana-obyvatel.html>>. ISSN 1803-3687.

Autor článku:

[Ing. Lenka Frišhansová](#)

[Ing. Václav Kocík](#)

[Mgr. et Mgr. Josef Senčík](#)